

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2026

Chișinău

privind cadrul național de analiză integrată și gestionare a riscurilor la adresa securității naționale

În temeiul art. 6 alin. (1) și alin. (7) din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 437-440, art. 600) și al art.21 din Legea nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr.463-466/art.627),

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă **Metodologia de elaborare a Evaluării Naționale de Risc la adresa securității naționale** care instituie cadrul național de analiză integrată și gestionare a riscurilor la adresa securității naționale (*se anexează*).
2. În termen de maximum 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Centrul Național de Management al Crizelor transmite autorităților și instituțiilor publice formulare standardizate și alte instrucțiuni suplimentare privind analiza integrată și gestionarea riscurilor, în conformitate cu Metodologia anexată.
3. În termen de maximum 4 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, autoritățile și instituțiile publice transmit Centrului Național de Management al Crizelor riscurile identificate în domeniile lor de competență pentru a fi analizate și incluse în lista extinsă a riscurilor (lista extinsă inițială).
4. În termen de maximum 8 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Centrul Național de Management al Crizelor aprobă cu avizul Serviciului Consiliului Național de Securitate lista prioritară a riscurilor și fișele de riscuri prioritare la adresa securității naționale, în conformitate cu Metodologia anexată.
5. Centrul Național de Management al Crizelor are obligația de a iniția procesul de elaborare a Evaluării Naționale de Risc la fiecare 5 ani sau ori de câte ori apar schimbări majore ale mediului de securitate național sau internațional, la solicitarea Consiliului Național de Securitate.
6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

Ministrul apărării

Anatolie Nosatîi

Vice Prim-ministru,
Ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale

Vladimir Bolea

Vice Prim-ministru
Ministrul dezvoltării economice și digitalizării

Eugen Osmochescu

Ministrul energiei

Dorin Junghietu

Ministrul mediului

Gheorghe Hajder

Ministrul sănătății

Emil Ceban

Ministra agriculturii și industriei alimentare

Ludmila Catlabuga

METODOLOGIA EVALUĂRII NAȚIONALE DE RISC LA ADRESA SECURITĂȚII NAȚIONALE

I. Dispoziții generale

1. Metodologia Evaluării Naționale de Risc la adresa securității naționale (în continuare – Metodologia) are drept scop instituirea cadrului național de analiză integrată și gestionare a riscurilor la adresa securității naționale, prin stabilirea principiilor, proceselor și mecanismelor instituționale care asigură un sistem unitar, coerent și integrat de identificare, analiză, evaluare, monitorizare, prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, în strictă conformitate cu prevederile art. 6 alin. (7) din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.

2. Prezenta Metodologie urmărește consolidarea capacităților naționale de analiză integrată și gestionare a riscurilor, prin integrarea tuturor tipurilor de riscuri într-un sistem comun, unitar, coerent și coordonat de guvernanță, planificare și acțiune.

3. Prezenta Metodologie propune:

3.1. asigurarea coerenței și interoperabilității proceselor de analiză integrată și gestionare a riscurilor de către autoritățile și instituțiile publice în conformitate cu Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză și Legea nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova;

3.2. integrarea măsurilor de reducere a vulnerabilităților și de consolidare a rezilienței în fața riscurilor în legislație, politici, strategii, programe și planuri de dezvoltare naționale, sectoriale și intersectoriale, precum și orientarea dezvoltării capacităților și a priorităților investiționale necesare gestionării riscurilor identificate;

3.3. dezvoltarea capacităților de răspuns și recuperare, prin mecanisme coordonate de răspuns și de restabilire rapidă a funcțiilor vitale la nivel național, sectorial, regional și local;

3.4. consolidarea protecției împotriva dezastrelor prin reducerea efectelor potențiale, promovarea culturii de pregătire, prevenire și siguranță, cooperarea între serviciile de protecție civilă și instituțiile relevante, precum și prin fundamentarea deciziilor referitoare la prioritizarea măsurilor și a investițiilor în domeniul reducerii riscurilor de dezastre;

3.5. alinierea cadrului național de gestionare a riscurilor la standardele și practicile internaționale, inclusiv cele promovate de Organizația Națiunilor Unite, în special prin Oficiul Națiunilor Unite pentru Reducerea Riscurilor la Dezastre, de Uniunea Europeană, de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică sau de Organizația Internațională de Standardizare (ISO 31000), utilizând instrumente de evaluare a capacităților naționale de guvernanță a riscurilor.

3.6. autoritățile administrației publice centrale și locale exercită atribuțiile prevăzute de prezenta metodologie în limita competențelor legale și a resurselor disponibile, iar în cazul delegării unor atribuții suplimentare se aplică principiul asigurării resurselor financiare, materiale și umane necesare, conform legislației în vigoare.

4. Prezenta Metodologie este obligatorie pentru autoritățile și instituțiile publice, inclusiv pentru instituțiile aflate în subordinea sau în coordonarea acestora, indiferent de nivelul administrativ ori de forma de organizare.

5. În același scop, dispozițiile prezentei Metodologii se aplică și operatorilor economici, indiferent de forma de proprietate, care prin natura activităților desfășurate:

5.1. dețin, administrează sau exploatează infrastructuri critice ori prestează servicii esențiale;

5.2. contribuie, direct sau indirect, la asigurarea securității naționale și a rezilienței societale;

5.3. sunt obligați, potrivit legii, să elaboreze și să implementeze măsuri proprii de gestionare a riscurilor, precum și planuri interne de management al situațiilor de criză și planuri de continuitate a activității și a operațiilor.

6. Implementarea prezentei Metodologii se realizează prin cooperarea tuturor actorilor menționați în prezenta Metodologie, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale, a mediului academic și a altor structuri ale societății civile prin mecanisme de coordonare instituțională și interinstituțională stabilite de legislație, sub coordonarea Centrului Național de Management al Crizelor, iar în situațiile care necesită decizii strategice naționale sau măsuri de răspuns la amenințări la adresa securității naționale sub coordonarea Consiliului Național de Securitate.

7. În sensul prezentei Metodologii, sunt utilizate noțiunile prevăzute la art. 2 din Legea nr. 248/2025 privind managementul crizelor și la art. 3 din Legea nr. 249/2025 privind protecția civilă. Acestea se aplică în mod corespunzător procesului de Evaluare Națională de Risc. Noțiunile deja definite în legislația națională nu se reproduc în prezenta Metodologie, cu excepția cazurilor în care este necesară clarificarea sensului acestora pentru aplicarea uniformă a prevederilor metodologice.

În completarea noțiunilor prevăzute de actele normative menționate, în sensul prezentei Metodologii, se utilizează următoarele noțiuni:

7.1. avertizare timpurie - procesul de identificare, analiză și diseminare operativă a informațiilor privind riscurile iminente care pot produce o situație de criză, destinat prevenirii sau reducerii impactului acestora asupra populației, instituțiilor și infrastructurilor critice;

7.2. clasificarea riscurilor - procesul de încadrare a riscurilor identificate în categorii omogene, în funcție de natura, originea, domeniul de manifestare și nivelul de gravitate, conform prezentei Metodologii;

7.3. comunicarea riscului - schimbul structurat de informații între autorități, instituții, mediul privat și populație, în toate etapele ciclului de gestionare a riscurilor, în scopul conștientizării și pregătirii preventive sau al contracarării;

7.4. declanșator de risc - eveniment, acțiune sau condiție care determină materializarea unui risc sau amplificarea consecințelor acestuia;

7.5. evaluarea impactului - procesul de determinare a gravității consecințelor potențiale ale materializării unui risc asupra valorilor și intereselor protejate ale statului, societății și individului;

7.6. evaluarea probabilității - procesul de estimare a admisibilității sau frecvenței cu care un risc se poate materializa pe parcursul ciclului de evaluare;

7.7. fișa de risc - document standardizat care conține analiza detaliată a unui risc, evaluarea impactului și probabilității, scenariul cel mai defavorabil plauzibil, scorul de risc, măsurile de control existente și alte informații considerate utile;

7.8. impact - totalitatea efectelor directe și indirecte, imediate sau pe termen lung, generate de materializarea unui risc asupra populației, mediului, economiei și serviciilor, infrastructurilor critice, securității și ordinii publice;

7.9. indicator de risc - parametru cantitativ sau calitativ utilizat pentru monitorizarea evoluției unui risc, a vulnerabilităților și a eficienței măsurilor de control;

7.10. instituție principală responsabilă - instituția sau autoritatea publică desemnată să exercite responsabilitatea principală de management al unui risc specific în domeniul său de competență;

7.11. instituție de sprijin – autoritate sau instituție publică, desemnată prin Planul național de management al crizelor, care are obligația de a acorda orice formă de suport instituției principale pentru îndeplinirea funcțiilor de avertizare timpurie, de prevenire, de pregătire, de răspuns la și/sau de recuperare după situații de criză.

7.12. instituție competentă - autoritatea sau instituția publică care deține competențe legale în domeniul de referință al riscului și este responsabilă de aplicarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare;

7.13. infrastructura critică națională – astfel cum este definită în Legea nr. 223/2025 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale;

7.14. lista extinsă a riscurilor sau lista extinsă inițială - document oficial elaborat de Centrul Național de Management al Crizelor care cuprinde ansamblul riscurilor identificate la nivel național, clasificate și documentate conform prezentei Metodologii;

7.15. lista prioritară a riscurilor sau lista prioritară - document oficial elaborat de Centrul Național de Management al Crizelor care include ansamblul riscurilor esențiale la adresa securității naționale identificate într-un ciclu al evaluării naționale de risc;

7.16. managementul riscului - ansamblul de activități de gestionare prin care sunt identificate, evaluate, prioritizate, monitorizate și revizuite riscurile, inclusiv coordonarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare după manifestarea efectelor unui risc;

7.17. matricea de risc - instrument grafic de analiză care poziționează riscurile în funcție de scorurile combinate de impact și probabilitate, permițând stabilirea nivelului de gravitate și prioritate, conform Figurii nr. 1;

7.18. nivel de risc - gradul de severitate al unui risc, determinat prin combinarea scorurilor de impact și probabilitate, clasificat după o scară valorică;

7.19. plan de contingență - document operațional bazat pe scenarii care stabilește acțiunile, responsabilitățile și resursele necesare pentru prevenirea unei situații potențiale de criză sau pentru contracararea consecințelor manifestate ale unei situații de criză într-un domeniu sau sector de activitate;

7.20. plan de continuitate - document strategic care definește măsurile și procedurile pentru menținerea sau reluarea funcțiilor critice ale unei instituții, autorități sau entități în urma perturbărilor cauzate de manifestarea situațiilor de criză;

7.21. probabilitate - măsura plauzibilității de materializare a unui risc, exprimată prin valori numerice sau descriptive;

7.22. Registrul Național al Riscurilor – astfel cum este definit în Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză;

7.23. risc transfrontalier - risc a cărui manifestare depășește frontierele naționale și necesită cooperare internațională pentru evaluare și răspuns;

7.24. riscuri prioritare - riscuri identificate ca având nivel de gravitate înalt sau critic, care impun măsuri consolidate de prevenire și pregătire, dar și de răspuns și recuperare;

7.25. scenariu de risc - descriere narativă a unei situații plauzibile de materializare a riscului utilizată pentru evaluarea impactului și planificarea răspunsului;

7.26. servicii esențiale - serviciile, facilitățile ori activitățile indispensabile pentru menținerea funcțiilor vitale ale statului, a activităților economice vitale, a sănătății și siguranței publice sau a mediului, necesare pentru a asigura un standard minim de trai și de bunăstare a societății și a căror degradare ori întrerupere a furnizării, ca urmare a perturbării ori distrugerii sistemului fizic sau digital de bază, ar afecta semnificativ siguranța sau securitatea populației și/sau funcționarea instituțiilor statului;

7.27. scorul de risc - valoarea numerică rezultată din combinarea scorurilor de impact și probabilitate, utilizată pentru clasificarea riscurilor;

7.28. sursă de risc - element sau condiție care poate genera, amplifica sau declanșa un risc;

7.29. toleranță la risc - nivelul de risc considerat acceptabil de către autoritățile și instituțiile competente, în funcție de prioritățile strategice și capacitățile disponibile; stabilirea nivelurilor de toleranță la risc se va dezvolta în documentele metodologice subsecvente;

7.30. unitate de analiză - domeniu tematic sau sectorial utilizat pentru evaluarea impactului riscurilor;

7.31. risc acut - risc care se manifestă brusc, cu intensitate ridicată și impact imediat asupra valorilor protejate, generând premisele declanșării unei situații de criză;

7.32. risc cronic - risc care se manifestă pe parcursul ciclului de Evaluare Națională a Riscurilor, putând conduce la atingerea unui prag critic de impact asupra unora sau mai multor valori și interese naționale protejate;

7.33. examinare preliminară (screening) - proces de examinare preliminară sau filtrare a riscurilor incluse în lista extinsă, destinat identificării celor cu potențial critic de materializare pe durata ciclului de evaluare;

7.34. risc identificat ca atipic - risc care prezintă caracteristici neobișnuite în raport cu modelele standard de evaluare, fie prin scoruri de impact sau probabilitate semnificativ diferite de media setului de riscuri, fie prin natura inedită a surselor sau consecințelor, necesitând o revizuire a evaluării pentru verificarea rezonabilității acesteia.

8. Activitatea de management al riscurilor la adresa securității naționale se realizează în baza următoarelor principii fundamentale:

8.1. principiul abordării integrate - tratarea unitară a tuturor tipurilor de riscuri și corelarea dimensiunilor securității naționale (stat, societate, persoană) într-un cadru coerent de gestionare;

8.2. principiul prevenirii - identificarea timpurie a riscurilor și diminuarea consecințelor acestora;

8.3. principiul priorității și proporționalității - întâietatea planificării mijloacelor disponibile pentru gestionarea efectelor riscurilor cu impact semnificativ la adresa securității naționale;

8.4. principiul planificării adecvate și al utilizării responsabile a resurselor - planificarea mijloacelor financiare, logistice și umane suficiente pentru măsuri de gestionare a efectelor riscurilor, pe întregul ciclu de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare și utilizarea resurselor urmărită responsabil;

8.5. principiul coordonării integrate și loiale - cooperarea cu bună-credință dintre autorități și instituții, la nivel național, sectorial, regional și local, în spiritul ajutorului reciproc, sub coordonarea Centrului Național de Management al Crizelor și/sau a Consiliului Național de Securitate;

8.6. principiul controlului democratic - presupune răspunderea instituțiilor și autorităților publice cu atribuții în gestionarea riscurilor, supraveghere și reglementare în fața autorităților cu legitimitate democratică, cu respectarea independenței funcționale și instituționale a autorităților autonome, inclusiv a Băncii Naționale a Moldovei și a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în condițiile legii.

II. CADRUL INSTITUȚIONAL ȘI DE COOPERARE

9. Centrul Național de Management al Crizelor, denumit în continuare CNMC, reprezintă autoritatea națională permanentă, cu atribuții de coordonare a proceselor de management al crizelor și al crizelor majore și de asigurare a coerenței operaționale în gestionarea riscurilor, periodic identificate la nivel național, ca fiind generatoare de amenințări și pericole cu impact asupra securității naționale.

10. În exercitarea atribuțiilor sale referitoare la evaluarea națională de risc, CNMC:

10.1. îndeplinește competențele stabilite prin art. 45–46 din Legea nr. 248/2025 și Hotărârea Guvernului nr. 579/2025, asigurând coordonarea și coerența metodologică națională.

11. Consiliul Național de Securitate, denumit în continuare CNS, exercită supravegherea procesului de gestionare a riscurilor la adresa securității naționale și stabilește orientările generale și măsurile necesare pentru prevenirea și contracararea vulnerabilităților și riscurilor - amenințări și pericole.

11.1. În situații de asediu sau de război, coordonarea și decizia strategică se exercită în conformitate cu prevederile Legii securității naționale a Republicii Moldova nr. 249/2025 și ale legislației specifice.

12. CNMC raportează periodic, dar nu mai târziu de semestrial, CNS evaluările de risc pe care le realizează în vederea asigurării coordonării strategice și a integrării rezultatelor obținute în procesul de luare a deciziilor la nivel național.

12.1. CNMC se consultă regulat cu Serviciul Consiliului Național de Securitate, denumit în continuare Serviciul CNS, pe întregul parcurs de implementare a Evaluării Naționale de Risc.

13. Ministerele, autoritățile administrative centrale de specialitate, agențiile subordonate și alte instituții publice asigură gestionarea riscurilor în domenii proprii de competență, în conformitate cu legislația privind securitatea națională, cea privind managementul situațiilor de criză și prezenta Metodologie, fără a afecta independența funcțională a autorităților autonome.

14. Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea sunt responsabile de identificarea și analiza riscurilor la nivel local, precum și de asigurarea proceselor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale, în limitele competențelor stabilite prin lege.

14.1. În procesul de gestionare a riscurilor de dezastre, autoritățile administrației publice locale colaborează în mod prioritar cu structurile responsabile ale Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de autoritate competentă pentru coordonarea și conducerea acțiunilor de protecție civilă, precum și, după caz, cu alte structuri teritoriale ale altor autorități publice, în scopul asigurării ordinii și securității publice și sprijinului operațional necesar intervenției.

15. Operatorii economici, inclusiv gestionarii infrastructurilor critice și furnizorii de servicii esențiale, au responsabilitatea de a implementa măsuri de gestionare a riscurilor - prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, în limitele competențelor și obligațiilor stabilite de legislație.

15.1. Operatorii economici cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, punând la dispoziție resurse, informații și expertiză necesare pentru protejarea valorilor și intereselor naționale în vederea asigurării continuității serviciilor esențiale.

15.2. Operatorii economici, inclusiv gestionarii infrastructurilor critice și furnizorii de servicii esențiale, au următoarele obligații, prevăzute de actele normative sectoriale:

15.2.1. să coopereze cu autoritățile publice în procesul de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, prin furnizarea, în timp util, a informațiilor corecte și relevante, a expertizei și a resurselor disponibile;

15.2.2. să contribuie la elaborarea și implementarea planurilor sectoriale și locale de gestionare a riscurilor, în special în domeniile infrastructurilor critice și serviciilor esențiale;

15.2.3. să elaboreze, să mențină și să implementeze planuri proprii de management al crizelor, de continuitate a activității și operațiilor, de prevenire și pregătire, de contingență și alte mecanisme interne de gestionare a riscurilor, în conformitate cu standardele aplicabile și cu legislația specifică;

15.2.4. să participe la exerciții, instruiți și simulări organizate de autoritățile competente, asigurând testarea și validarea capacităților proprii și interinstituționale;

15.2.5. să instituie mecanisme interne de monitorizare și raportare a riscurilor, vulnerabilităților și incidentelor, asigurând transmiterea acestora către instituțiile competente la nivel sectorial, în vederea integrării în evaluările și registrele de risc;

15.2.6. să colaboreze cu autoritățile publice în procesul de informare și conștientizare publică privind riscurile, măsurile de protecție și conduită preventivă;

15.2.7. să asigure instruirea personalului propriu privind gestionarea situațiilor de risc, inclusiv respectarea normelor de securitate și aplicarea procedurilor de urgență;

15.2.8. să adopte măsuri de securitate fizică, cibernetică și informațională pentru reducerea vulnerabilităților și asigurarea continuității funcțiilor esențiale;

15.2.9. să contribuie, în condițiile legii și în limitele competențelor și resurselor disponibile, la realizarea măsurilor de suport financiar, logistic și uman aferente rolului lor în cadrul sistemului național de gestionare a riscurilor;

15.2.10. să participe la parteneriate public - private și la schimbul de date, bune practici și lecții învățate, în scopul consolidării rezilienței naționale;

15.2.11. să implementeze sisteme de management al securității și sănătății în muncă, pentru reducerea vulnerabilităților operaționale.

15.3. Cooperarea instituțională dintre CNMC și Centrul Național de Protecție și Pregătire pentru Catastrofe (CNPIC) se realizează în baza cadrului legal și a protocoalelor stabilite, pentru asigurarea coerenței în gestionarea riscurilor de dezastre și a protecției civile.

16. Organizațiile neguvernamentale, mediul academic și alte structuri ale societății civile participă cu bună-credință la procesul de gestionare a riscurilor, în limitele competențelor și resurselor disponibile, prin:

16.1. activități de monitorizare independentă și furnizare de expertiză;

16.2. promovarea rezilienței societale și culturii de securitate;

16.3. implicarea în campanii de informare publică a populației;

16.4. participarea la exerciții, simulări și instruiți organizate de autoritățile competente sau chiar inițierea acestora;

16.5. furnizarea de sprijin umanitar și logistic în fazele de răspuns și recuperare.

17. Schimbul de informații, date, resurse și bune practici dintre autoritățile publice, sectorul privat și societatea civilă, pe întregul ciclu de gestionare a riscurilor, se realizează cu respectarea regimului juridic al informațiilor atribuite la secretul de stat, al datelor cu caracter personal, precum și al informațiilor cu acces limitat, în conformitate cu legislația în domeniul securității naționale, protecției informațiilor atribuite la secretul de stat, protecției datelor cu caracter personal și protecției infrastructurilor critice.

17.1. Întregul proces de analiză integrată și gestionare a riscurilor prevăzut de prezenta Metodologie se realizează cu asigurarea securității, confidențialității și integrității informațiilor și datelor, inclusiv a informațiilor atribuite la secretul de stat și a datelor cu caracter personal, cu respectarea legislației privind accesul la informațiile de interes public, protecția datelor cu caracter personal și protecția informațiilor atribuite la secretul de stat, precum și a reglementărilor privind informațiile cu acces limitat.

17.2. Solicitarea, prelucrarea, transmiterea și utilizarea informațiilor cu caracter tehnic, operațional sau comercial sensibil nu pot fi utilizate în scopuri de reglementare sau sancționare fără o bază legală distinctă.

III. ANALIZA INTEGRATĂ A RISCURILOR

18. Analiza integrată a riscurilor reprezintă procesul continuu de identificare, colectare, integrare, clasificare și evaluare a riscurilor actuale și potențiale la adresa securității naționale, în scopul fundamentării deciziilor privind prevenirea și gestionarea acestora.

18.1. Analiza integrată a riscurilor asigură monitorizarea permanentă a evoluției riscurilor și actualizarea Registrului Național al Riscurilor.

18.2. Evaluarea Națională de Risc reprezintă produsul strategic elaborat pe baza rezultatelor Analizei Integrate a Riscurilor și constituie instrumentul de fundamentare a măsurilor de consolidare a rezilienței naționale.

19. Metodologia de analiză integrată a riscurilor se bazează pe un ciclu standardizat de evaluare a riscurilor, corelat cu ciclul de gestionare a riscurilor la nivel național, în vederea fundamentării măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns, recuperare și adaptare.

19.1. Ciclul de evaluare a riscurilor cuprinde următoarele etape: elaborarea Listei extinse inițiale a riscurilor, care include totalitatea riscurilor potențiale identificate la nivel național; întocmirea fișelor de risc simplificate pentru riscurile incluse în Lista extinsă inițială; elaborarea și aprobarea Listei riscurilor prioritare, supuse evaluării detaliate; întocmirea fișelor de risc detaliate pentru fiecare risc inclus în Lista riscurilor prioritare; prelucrarea, consolidarea și integrarea rezultatelor evaluării în Registrul

Național al Riscurilor; elaborarea și aprobarea Raportului privind Evaluarea Națională a Riscurilor.

19.2. Ciclul de gestionare a riscurilor se realizează în mod continuu și include următoarele etape: prevenirea; pregătirea; răspunsul; recuperarea; adaptarea și învățarea instituțională.

19.3. Evaluarea Națională a Riscurilor și Analiza Integrată a Riscurilor constituie instrumente metodologice de fundamentare a ciclului de gestionare a riscurilor, asigurând suportul analitic necesar pentru planificarea și implementarea măsurilor în toate etapele acestuia.

20. Elaborarea listei extinse inițiale a riscurilor constituie prima etapă a procesului de identificare a riscurilor în cadrul Evaluării Naționale de Risc și constă în stabilirea spectrului complet al amenințărilor și pericolelor care pot afecta valorile și interesele naționale ale Republicii Moldova, prin identificarea riscurilor din toate domeniile de competență ale autorităților și instituțiilor publice și evaluarea preliminară a relevanței acestora, inclusiv a impactului și probabilității de manifestare.

20.1. Lista extinsă inițială este structurată în două categorii principale:

20.1.1. amenințări generate de potențialele acțiuni ale unui actor statal sau non-statal, cu capacități și intenții premeditate și ostile, în vederea provocării prejudiciilor asupra unora sau mai multor valori și interese naționale ale Republicii Moldova;

20.1.2. pericole generate de factori naturali sau tehnologici, care nu rezultă din acțiuni deliberate ale unor actori ostili, dar care pot afecta valorile și interesele naționale ale Republicii Moldova.

20.2. Amenințările și pericolele sunt grupate în categoriile de risc corespunzătoare, în funcție de caracteristicile comune ale sursei de proveniență, mecanismului de manifestare sau sectorului aferent potențialului impact.

21. Elaborarea Listei extinse inițiale a riscurilor reprezintă etapa de identificare și structurare a totalității riscurilor potențiale de relevanță națională, care pot afecta valorile și interesele naționale protejate ale Republicii Moldova.

21.1. Lista extinsă inițială are caracter metodologic și operațional, constituind un instrument de lucru în procesul de evaluare, și servește drept bază pentru:

21.1.1. colectarea sistematică a datelor și informațiilor referitoare la riscurile identificate din surse naționale și internaționale, inclusiv rapoarte tematice, baze de date instituționale, cercetări științifice, statistici oficiale;

21.1.2. consultarea periodică a autorităților și instituțiilor publice, a operatorilor economici, a entităților din societatea civilă și a experților de specialitate, pentru asigurarea expertizei interdisciplinare și validarea tehnică a riscurilor identificate;

21.1.3. integrarea și centralizarea datelor și informațiilor calitative și cantitative într-un format standardizat, care permite analiza comparativă și ierarhizarea riscurilor.

21.2. Lista extinsă inițială este structurată într-un document elaborat de către CNMC astfel încât pentru fiecare risc identificat în baza criteriilor corespunzătoare să fie consemnate succint, într-o fișă de risc simplificată, cel puțin următoarele componente:

21.2.1. codul unic de identificare format din 3 litere și 3 cifre catalogat de către CNMC cu scopul asigurării standardizării, trasabilității și securizării proceselor operaționale de analiză și evaluare a tuturor riscurilor;

21.2.2. denumirea riscului;

21.2.3. categoria de risc;

21.2.4. instituțiile implicate în procesul de gestionare a riscului - principale și de sprijin;

21.3. Procedurile privind stabilirea, utilizarea și gestionarea codurilor de identificare a riscurilor se determină și aprobă de către CNMC.

22. Includerea riscurilor în Lista extinsă inițială se realizează în baza unei evaluări preliminare a relevanței acestora pentru securitatea, reziliența și funcționarea statului, prin raportare la valorile și interesele naționale protejate.

22.1. Lista extinsă inițială este un document în continuă actualizare, care consolidează, într-o manieră integrată, centralizată și unitară, potențialele riscuri de relevanță națională, racordate la categoriile de risc stabilite ce corespund cel puțin unuia dintre următoarele criterii:

22.1.1. implică existența unui actor statal sau non-statal, cu capacități și intenție de a provoca daune sau prejudicii semnificative asupra unora sau mai multor valori și interese naționale protejate;

22.1.2. reprezintă un pericol inherent categoriei de risc examinate, independent de acțiunea unui actor ostil, dar cu potențial de a produce daune semnificative asupra unora sau mai multor valori și interese naționale protejate;

22.1.3. determină evidențierea sau amplificarea vulnerabilităților critice corespunzătoare domeniului categoriei de risc;

22.1.4. constituie un risc acut, care afectează, direct sau indirect, unul sau mai multe valori și interese naționale protejate;

22.1.5. constituie un risc cronic, care pe parcursul ciclului de Evaluare Națională a Riscurilor, poate conduce la atingerea unui prag critic de impact asupra unora sau mai multor valori și interese naționale protejate, generând premisele declanșării unei situații de criză;

22.1.6. periclitează realizarea obiectivelor de relevanță strategică pe termen scurt, mediu sau lung, în raport cu valorile și interesele naționale protejate ale Republicii Moldova;

22.1.7. prezintă caracter transnațional sau global, având potențialul de a afecta semnificativ, prin efectele sale directe sau indirecte, valorile și interesele naționale protejate ale Republicii Moldova;

22.1.8. este susținut de incidente istorice, evaluări sectoriale, date științifice, sau analize statistice, care indică tendințe emergente relevante pentru categoria de risc aferentă.

23. Pentru asigurarea unei gestionări coordonate a riscurilor identificate, pentru fiecare risc inclus în Lista extinsă inițială sunt desemnate instituții responsabile, în conformitate cu competențele și atribuțiile prevăzute de legislație.

23.1. Pentru fiecare risc inclus în lista extinsă a riscurilor, ținând cont de competențele și atribuțiile instituțiilor și autorităților publice competente și în urma consultărilor cu acestea, CNMC propune desemnarea:

23.1.1. instituției principale care exercită responsabilitatea majoră pentru coordonarea generală a procesului de gestionare a riscului, în domeniul său de competență, având la bază atribuțiile legale, legătura directă cu sursa riscului și/sau resursele instituționale necesare pentru gestionarea acestuia;

23.1.2. instituțiilor de sprijin care sunt nominalizate de către instituția principală, de către CNMC sau Serviciul CNS, acordă suport instituției principale, în limitele competențelor legale, prin furnizarea de resurse, expertiză și capabilități operaționale, în cadrul etapelor ciclului de management al riscului - prevenire, pregătire, răspuns și recuperare.

24. Desemnarea instituției principale și a instituțiilor de sprijin se realizează în scopul stabilirii responsabilităților privind gestionarea riscurilor pe întreg ciclul de management al riscurilor.

24.1. Desemnarea instituției principale și a instituțiilor de sprijin se realizează prin Planul Național de Management al Crizelor, la propunerea CNMC, în consultare cu instituțiile vizate, pe baza următoarelor criterii, cu clarificarea rolului operatorilor economici, inclusiv gestionarii infrastructurilor critice și furnizorii de servicii esențiale, în conformitate cu prevederile pct. 15.2:

24.1.1. exercitarea unor competențe legale centrale în domeniul aferent riscului;

24.1.2. deținerea unor atribuții esențiale într-un sector unde materializarea riscului ar putea genera consecințe critice;

24.1.3. calitatea de autoritate care reglementează sau gestionează infrastructuri critice relevante;

24.1.4. existența unor capacități instituționale de monitorizare, analiză și intervenție în raport cu riscul;

24.1.5. capacitatea demonstrată de coordonare interinstituțională și de exercitare a funcțiilor de comandă-control.

24.2 În situații de criză, instituția desemnată ca instituția principală gestionară a riscului exercită atribuțiile de instituție principală potrivit Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.

24.3 În funcție de natura și amploarea crizei, CNMC poate desemna, cu titlu excepțional și în condițiile expres prevăzute de actele normative sectoriale aplicabile, o altă instituție competentă pentru coordonarea fazei de răspuns, cu informarea prealabilă a instituției principale responsabile de gestionarea riscului, care își menține atribuțiile privind evaluarea și actualizarea acestuia.

25. Instituțiile sau autoritățile publice desemnate ca instituții principale exercită rolul de coordonare a procesului de gestionare a riscurilor din domeniul lor de competență și asigură implementarea măsurilor necesare pe întreg ciclul de management al riscurilor.

25.1 Instituțiile sau autoritățile publice desemnate ca instituții principale au următoarele obligații:

25.1.1. identifică, evaluează și propun spre validare riscurile din domeniul lor de competență care urmează să fie incluse în lista extinsă și lista prioritară a riscurilor, în conformitate cu prezenta Metodologie;

25.1.2. elaborează și actualizează fișele de risc asigurând transmiterea regulată a acestora către CNMC, în vederea integrării în Registrul Național al Riscurilor;

25.1.3. întocmesc și mențin planurile de management al situațiilor de criză, planurile de prevenire și reducere a impactului și/sau de pregătire, precum și planurile de continuitate a activității și operațiilor;

25.1.4. organizează și coordonează grupurile de lucru aferente procesului de management al riscului, implicând autoritățile și instituțiile de sprijin și experții de specialitate;

25.1.5. desemnează punctele de contact sectoriale pentru interacțiunea permanentă cu CNMC;

25.1.6. desemnează și coordonează, de comun cu CNMC, instituțiile de sprijin implicate în activitatea grupurilor de lucru constituite pentru implementarea măsurilor aferente evaluării și gestionării riscului;

25.1.7. asigură coordonarea etapelor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, potrivit competențelor stabilite prin actele normative;

25.1.8. după caz, de comun cu CNMC, deleagă unei autorități competente responsabilitățile specifice privind gestionarea uneia sau mai multor etape ale managementului riscului;

25.1.9. dezvoltă activități de pregătire, sub coordonarea CNMC, inclusiv pentru îmbunătățirea capacităților necesare instituțiilor implicate în procesul de gestionare a riscului;

25.1.10. organizează instruirii, exerciții și activități practice comune cu instituțiile de sprijin, în vederea consolidării capacităților de reacție;

25.1.11. elaborează și implementează planurile care stabilesc obiectivele și acțiunile de prevenire, în vederea eliminării sau reducerii probabilității și impactului de materializare a riscului;

25.1.12. formulează propuneri privind introducerea, modificarea, comasarea sau eliminarea riscurilor din lista extinsă a riscurilor, în baza unor justificări temeinice, susținute de evaluări sectoriale, expertiză de specialitate, precedente relevante sau alte argumente temeinice, care sunt transmise spre validare CNMC;

25.1.13. raportează periodic către CNMC stadiul implementării măsurilor de gestionare a riscurilor și nivelul de reziliență sectorială.

26. Instituțiile sau autoritățile publice desemnate ca instituții de sprijin contribuie, în limitele competențelor legale, la evaluarea și gestionarea riscurilor, prin furnizarea de resurse, expertiză și capacități necesare instituției principale.

26.1. Instituțiile sau autoritățile publice desemnate ca instituții de sprijin au următoarele obligații:

26.1.1. furnizează date, analize, expertiză tehnică și suport informațional necesare procesului de identificare, evaluare și monitorizare a riscurilor;

26.1.2. pun la dispoziție capacități operaționale, resurse umane, logistice și mijloace financiare disponibile, potrivit competențelor legale și planurilor aprobate;

26.1.3. aplică procedurile comune, protocoalele de cooperare și standardele metodologice aprobate la nivel național;

26.1.4. desemnează puncte de contact permanente și asigură continuitatea funcțională a acestora în relația cu instituțiile principale și cu CNMC;

26.1.5. raportează periodic către instituția principală progresele, disfuncționalitățile și necesitățile identificate în implementarea măsurilor de gestionare a riscurilor.

27. Validarea și asumarea rolului de instituție principală se realizează prin consultarea autorității sau instituției publice propuse, în vederea asigurării unei repartizări clare și eficiente a responsabilităților privind gestionarea riscurilor.

27.1. După identificarea instituției principale, în cadrul procesului de desemnare, CNMC consultă autoritatea sau instituția publică propusă, în vederea validării și asumării rolului de instituție principală gestionară de risc.

27.2. În circumstanțele în care un risc are caracter transversal, iar competențele centrale sunt împărțite între mai multe instituții și nu există consens interinstituțional, CNMC, în cooperare cu Serviciul CNS, analizează și recurge la desemnarea finală a instituției principale gestionară a riscului.

28. Stabilirea instituțiilor de sprijin se realizează în scopul asigurării unei abordări integrate și interinstituționale a procesului de evaluare și gestionare a riscurilor.

28.1. După validarea și asumarea rolului de instituție principală, în vederea asigurării unei gestionări integrate, CNMC consultă instituția desemnată pentru a stabili instituțiile de sprijin preliminare implicate în fazele de pregătire, prevenire, răspuns și recuperare privind potențialul de risc.

28.2. Instituțiile de sprijin au rolul de a acorda suport de expertiză și de a asista instituția principală, prin suport de expertiză, precum și de a participa în grupurile de lucru destinate evaluării și gestionării riscului, cu scopul asigurării unei abordări integrate și transversale a acestuia. În exercitarea acestui rol, instituțiile de sprijin contribuie, cu bună credință, cu date, analize, resurse operaționale și expertiză specifică necesară consolidării capacității de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare în raport cu riscul gestionat.

28.3. Instituția principală, în coordonare cu CNMC, poate delega instituțiilor de sprijin atribuții suplimentare, în măsura competențelor și capacităților acestora, pentru a asigura o gestionare eficientă și integrată a riscului.

29. Cooperarea dintre instituțiile principale și instituțiile de sprijin se realizează pe baza documentelor de politici aprobate, a protocoalelor de colaborare și a procedurilor comune avizate de către CNMC.

30. Elaborarea listei prioritare a riscurilor are ca scop selectarea riscurilor care necesită o analiză și evaluare detaliată, în funcție de probabilitatea de materializare și de impactul potențial asupra valorilor și intereselor naționale protejate.

30.1. În scopul delimitării riscurilor prioritare, fiecare risc inclus în lista extinsă a riscurilor este supus unei examinări preliminare (screening), constând în evaluarea estimativă a probabilității de materializare pe durata ciclului unei evaluări naționale de risc și a impactului potențial asupra valorilor și intereselor naționale protejate.

30.2. Riscurile incluse în lista extinsă de riscuri se prioritizează și se înscriu în lista prioritară de riscuri, în funcție de gravitatea riscului.

30.3. Lista extinsă a riscurilor se întocmește de către CNMC pe baza datelor furnizate de autoritățile competente, iar lista prioritară de riscuri se aprobă prin decizia directorului general al CNMC, cu avizul Serviciului CNS.

30.4. Lista extinsă și lista prioritară a riscurilor se actualizează periodic în funcție de evoluțiile mediului de securitate, cum ar fi schimbări majore ale mediului de securitate național sau internațional.

31. Lista prioritară a riscurilor se elaborează printr-un proces gradual de analiză, filtrare, validare și consolidare a riscurilor identificate în lista extinsă a riscurilor.

31.1. Elaborarea listei prioritare a riscurilor se realizează prin:

31.1.1. examinarea preliminară (screening-ul) pentru evaluarea estimativă și selectarea riscurilor cu potențial critic folosind un chestionar al indicatorilor pentru filtrarea riscurilor elaborat de CNMC;

31.1.2. moderarea, consolidarea și validarea riscurilor prioritare, în funcție de gravitatea riscului.

32. Examinarea preliminară (screening-ul) constituie etapa de filtrare a riscurilor incluse în lista extinsă a riscurilor, în vederea identificării riscurilor cu potențial critic care urmează a fi supuse evaluării detaliate.

32.1. CNMC, cu sprijinul Serviciului CNS, inițiază și coordonează procesul de examinare preliminară (screening). Scopul acestui proces este de a determina dacă riscul întrunește cumulativ următoarele criterii:

32.1.1. prezintă un potențial de materializare pe durata ciclului de evaluare națională de risc (5 ani);

32.1.2. materializarea acestuia ar avea capacitatea de a genera un impact critic, susceptibil de a evolua într-o criză sau criză majoră, cu efecte semnificative asupra unora sau mai multor valori și interese naționale protejate ale Republicii Moldova.

33. Evaluarea detaliată a riscurilor prioritare se realizează prin elaborarea și validarea fișelor de risc prioritar, în scopul fundamentării Analizei Integrate a Riscurilor și a Evaluării Naționale de Risc.

33.1. Autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să identifice riscurile pentru fiecare segment din domeniul lor de competență.

33.2. Instituția principală, susținută de expertiza instituțiilor de sprijin, efectuează o evaluare estimativă și completează preliminar fișa de risc prioritar.

33.3. CNMC centralizează formularele de examinare preliminară (screening) și, în baza rezultatelor consolidate, elaborează proiectul listei prioritare a riscurilor.

33.4. Proiectul listei prioritare a riscurilor se consultă cu Serviciul Consiliului Național de Securitate, care poate propune includerea unor riscuri adiționale la adresa securității naționale, în conformitate cu analizele și evaluările interne.

33.5. CNMC, de comun cu Serviciul CNS, validează versiunea finală a listei prioritare a riscurilor.

33.6. În urma validării listei prioritare a riscurilor, fiecare risc identificat este supus unei analize și evaluări detaliate, prin consolidarea fișei de risc corespunzătoare.

33.7. Elaborarea componentelor fișei de risc prioritar este responsabilitatea instituției principale, susținută de expertiza grupului de lucru compus din instituțiile sau entitățile de sprijin implicate în fazele de gestionare a riscului.

33.8. Instituția principală poate solicita sprijinul altor instituții, autorități sau entități, în scopul valorificării expertizei specifice necesare pentru realizarea unei analize și evaluări comprehensive.

33.9. CNMC asigură coordonarea procesului, acordă suportul metodologic, validează conținutul secțiunilor aferente și aprobă scorurile atribuite, aprobând derularea etapelor succesive ale elaborării fișelor de risc prioritar.

33.10. Validarea componentelor fișei de risc presupune atestarea conformității informațiilor cu standardele și criteriile de conformitate stabilite în prezenta Metodologie și în instrucțiunile CNMC, precum și asigurarea unei analize integrate, transversale și se realizează de către CNMC.

33.11. După finalizarea procesului de examinare și validare, CNMC solicită instituției principale compilarea părții descriptive, a scenariului cel mai defavorabil plauzibil și evaluării acestuia conform chestionarului completat, într-un document consolidat al fișei de risc.

33.12. Serviciul CNS sprijină CNMC în procesul de validare a componentelor fișelor de risc aferente riscurilor ce constituie amenințări la adresa ordinii publice, securității statului sau apărării naționale.

33.13. Analiza descriptivă este realizată de către instituția principală, sprijinită, la necesitate, de grupul de lucru compus din instituțiile de sprijin, și constă în colectarea, consolidarea, interpretarea și structurarea principalelor caracteristici privind natura și originea riscului, formele sale de manifestare anterioară, precum și tendințele emergente.

33.14. În baza analizei descriptive, instituția principală elaborează, pentru fiecare risc prioritar aflat în gestiune, cel mai defavorabil scenariu plauzibil, care constituie o simulare ipotetică a unei situații de criză majoră, generată de materializarea riscului analizat, și îl remite spre validare către CNMC.

33.15. CNMC poate solicita completarea sau îmbunătățirea scenariului sau a altor elemente de analiză a riscului, în vederea alinierii la parametrii metodologici stabiliți.

33.16. În cazul riscurilor ce constituie amenințări la adresa ordinii publice, securității statului sau apărării naționale, Serviciul CNS sprijină CNMC în procesul de validare a scenariului sau a altor elemente de analiză a riscului.

34. Rezultatele evaluării detaliate a riscurilor prioritare se consemnează în fișe de risc standardizate, elaborate și gestionate de CNMC în vederea asigurării comparabilității, integrării și consolidării datelor la nivel național.

34.1. CNMC asigură structurarea și standardizarea tuturor fișelor de risc prezentate în documentele consolidate, cuprinzând cel puțin următoarele elemente:

34.1.1. o versiune sintetizată a părții descriptive;

34.1.2. scenariul cel mai defavorabil plauzibil;

34.1.3. o sinteză narativă privind descrierea rezultatului anticipat în urma potențialei materializări a celui mai defavorabil scenariu plauzibil;

34.1.4. aprecierea generală a probabilității și impactului;

34.1.5. scorurile marcajelor rezultate din procesul de evaluare a impactului și probabilității scenariului cel mai defavorabil plauzibil;

34.1.6. impactul general, definitivat de CNMC după etapa de moderare și consolidare a rezultatelor evaluării riscurilor prioritare.

35. Fișele de risc prioritar sunt supuse unui proces de revizuire și validare interinstituțională, realizat de CNMC împreună cu Serviciul CNS, în vederea asigurării calității, coerenței, acurateței, integrității și integrării tuturor datelor relevante în evaluarea națională a riscurilor.

36. Clasificarea riscurilor reprezintă etapa de determinare a nivelului de gravitate al fiecărui risc prioritar, în baza rezultatelor evaluării probabilității și impactului.

36.1. Clasificarea riscurilor se realizează prin poziționarea acestora în matricea Evaluării Naționale a Riscurilor, în baza combinației dintre scorul de impact și scorul de probabilitate, conform Figurii nr. 1.

36.2. Matricea delimitează următoarele niveluri de gravitate: risc foarte scăzut, risc scăzut, risc moderat, risc înalt și risc critic.

36.3. Riscurile clasificate ca fiind înalt sau critic sunt considerate prioritare și beneficiază de măsuri consolidate de prevenire, pregătire și reducere a vulnerabilităților.

37. Analiza Integrată a Riscurilor include evaluarea interdependențelor și a efectelor sistemice asociate riscurilor prioritare, în vederea identificării impactului acestora asupra funcționării statului și a societății.

37.1. În cadrul analizei integrate a riscurilor se evaluează interdependențele dintre infrastructurile critice, serviciile esențiale, funcțiile critice ale statului și alte sisteme relevante pentru securitatea națională.

37.2. Analiza vizează identificarea dependențelor critice și evaluarea efectelor de propagare generate de materializarea unui risc asupra sectoarelor, domeniilor și sistemelor interconectate.

37.3. Se examinează, după caz, dependențele față de operatorii economici, inclusiv entități private, care contribuie la furnizarea serviciilor esențiale sau la asigurarea funcțiilor critice ale statului.

37.4. Pentru riscurile prioritare se analizează efectele în cascadă și impactul sistemic potențial asupra infrastructurilor critice, serviciilor esențiale și funcțiilor critice ale statului, inclusiv prin scenarizarea propagării intersectoriale a efectelor.

38. Impactul fiecărui risc descrie consecințele evaluate în resurse financiare, umane, de timp și de imagine ale manifestării riscului și se evaluează utilizând o scală cu cinci trepte, de la foarte scăzut (1) la foarte ridicat (5), cărora li se atribuie valori numerice de la 1 la 5.

38.1. Analiza impactului, care se face după metoda calitativă, semi-cantitativă și cantitativă validate la nivel național și armonizate cu standardele internaționale (ISO/IEC 31000 și 31010, orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și Uniunea Europeană), se desfășoară parcurgând următoarele etape metodologice obligatorii:

38.1.1. colectarea datelor și documentarea preliminară - utilizarea de date statistice, rapoarte sectoriale, studii academice, modele de prognoză și opinii de experți;

38.1.2. descrierea scenariului de risc - stabilirea contextului, a surselor de risc, a factorilor declanșatori și a unităților de analiză afectate (individ, societate, stat, infrastructuri critice și servicii esențiale);

38.1.3. evaluarea gravității consecințelor - determinarea efectelor directe și indirecte asupra valorilor protejate (umane, sociale, instituționale, reputaționale, economice, de mediu, a pierderilor ireversibile de patrimoniu cultural și de valori naționale fundamentale etc.);

38.1.4. determinarea factorilor de impact - cuantificarea pierderilor umane, consecințelor materiale, efectelor psihologice, reputaționale și instituționale, utilizând indicatori cantitativi și calitativi măsurabili;

38.1.5. atribuirea scorului - acordarea de valori numerice (1-5) fiecărui criteriu de impact analizat;

38.1.6. stabilirea scorului final de impact - determinat ca valoare maximă dintre scorurile parțiale sau, după caz, ca medie ponderată atunci când mai multe valori sunt afectate simultan, aplicând criterii metodologice clare de agregare a scorurilor;

38.1.7. documentarea și integrarea rezultatelor - consemnarea scorului final în fișa de risc în cadrul matricei impact - probabilitate.

38.2. Nivelul de impact se determină pe baza unei scări unitare cu cinci trepte, aplicabile uniform de către toate instituțiile și autoritățile publice:

38.2.1. nivel 1: consecințe gestionabile prin resurse sectoriale sau locale, fără afectări semnificative asupra valorilor protejate;

38.2.2. nivel 2: perturbări limitate, cu efecte controlabile asupra unei comunități ori a unui sector restrâns;

38.2.3. nivel 3: consecințe serioase asupra unei regiuni sau a unui sector esențial, cu afectarea funcționalității normale;

38.2.4. nivel 4: perturbări majore la nivel național, pierderi semnificative de vieți, pagube economice considerabile sau afectarea mai multor valori protejate simultan;

38.2.5. nivel 5: consecințe catastrofale, pierderi masive de vieți, colaps al serviciilor esențiale, compromiterea funcțiilor vitale ale statului.

38.3. Toate evaluările de impact se documentează obligatoriu în fișa de risc standard. Instituțiile responsabile păstrează toate documentele justificative (date, calcule, referințe, scenarii etc.) pentru verificare și auditare ulterioară.

39. Probabilitatea riscului reflectă frecvența sau plauzibilitatea materializării celui mai defavorabil scenariu plauzibil pe durata ciclului Evaluării Naționale de Risc și se evaluează utilizând o scală cu cinci trepte, de la foarte scăzută (1) la foarte ridicată (5), cărora li se atribuie valori numerice de la 1 la 5.

39.1. Probabilitatea fiecărui risc se apreciază diferențiat, după cum urmează:

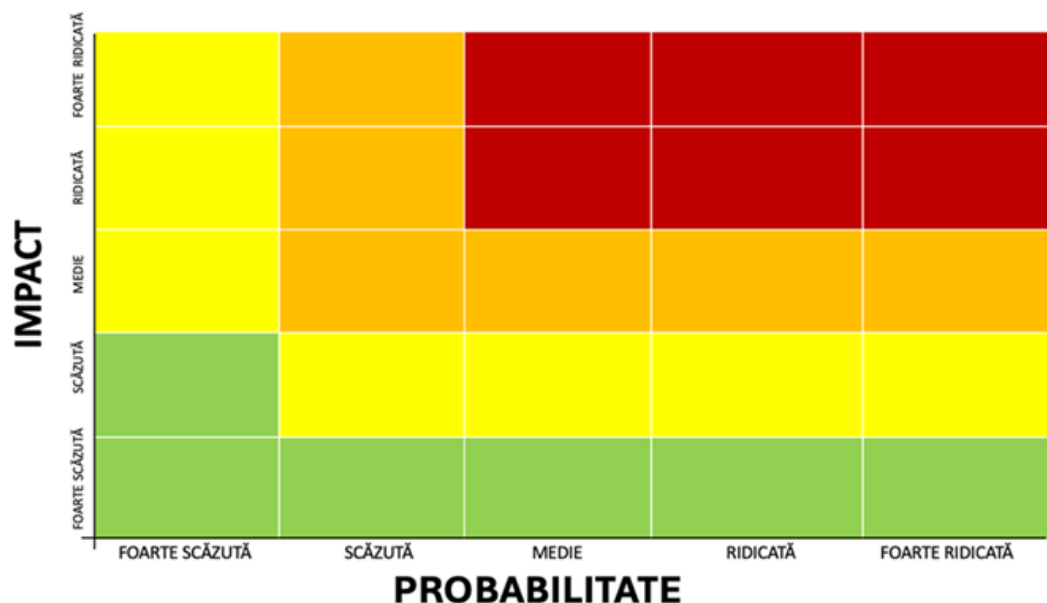
39.1.1. pentru pericole, prin estimarea probabilității statistice de materializare pe un orizont de cinci ani;

39.1.2. pentru amenințări, prin aplicarea metodologiei PEV (Potențial – Expunere – Vulnerabilitate/Capacitate de pregătire), care presupune evaluarea: a) potențialului actorului de a amenința; b) nivelului de expunere a valorilor naționale; c) gradului de vulnerabilitate sau de capacitate de pregătire a sistemului țintă.

39.1.3. Aprobarea detaliată a metodologiei PEV, a scalelor și instrucțiunilor de aplicare se realizează de către CNMC, în coordonare cu Serviciul CNS și autoritățile sectoriale competente.

40. Scorul sau gradul/nivelul riscului se calculează înmulțind valoarea numerică a impactului cu cea a probabilității (Scor/Nivel Risc = valoare Impact x valoare Probabilitate).

41. Rezultatele evaluării impactului și probabilității se integrează într-o matrice națională a riscurilor denumită matricea de risc, în format de tip 5x5, care poziționează fiecare risc în funcție de scorurile atribuite, conform Figurii nr. 1.

- 41.1.** Matricea de risc servește drept instrument oficial pentru:
 - 41.1.1.** clasificarea riscurilor în cinci niveluri de prioritate: foarte scăzut, scăzut, moderat, înalt, critic;
 - 41.1.2.** fundamentarea proceselor de planificare strategică, a programelor de dezvoltare instituțională și a măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, inclusiv a priorităților investiționale necesare reducerii vulnerabilităților și consolidării rezilienței naționale;
 - 41.1.3.** consolidarea Raportului de Evaluare Națională a Riscurilor.
- 42.** Poziționarea finală a riscului în matricea de risc se face după etapa de moderare și consolidare a scorurilor de către CNMC, în cooperare cu Serviciul CNS.
- 43.** Scorurile de impact și de probabilitate incluse în fiecare fișă de risc sunt consolidate într-o bază unică, în scopul standardizării acestora la nivelul întregului set de riscuri din lista prioritară a riscurilor de către CNMC.
- 44.** În vederea asigurării coerenței, scorurile individuale de impact și probabilitate sunt supuse unui proces de moderare și consolidare a rezultatelor, care presupune:
 - 44.1.1** verificarea raționalității și consistenței scorurilor;
 - 44.1.2.** standardizarea acestora la nivelul setului național de riscuri;
 - 44.1.3.** validarea finală de către CNMC în vederea consolidării matricei naționale de evaluare a riscurilor.
- 44.2.** Orice risc identificat ca atipic în procesul de normalizare este supus unei revizuirii, pentru verificarea rezonabilității evaluării impactului în raport cu scenariul cel mai defavorabil plauzibil asociat riscului respectiv.
- 44.3.** În baza scorurilor de probabilitate și de impact standardizate, stabilite pentru fiecare risc prioritar, CNMC, împreună cu Serviciul CNS, elaborează proiectul matricei naționale de evaluare a riscurilor.
- 45.1.** Fișele de risc prioritar consolidate și matricea națională de evaluare a riscurilor sunt supuse unei runde unice de consultare cu instituțiile principale.
- 45.2.** CNMC și Serviciul CNS stabilesc modalitatea de desfășurare a procesului de consultare.
- 45.3.** Documentele atribuite la secretul de stat sunt eliminate din versiunile de fișe de risc care sunt prezentate în cadrul sesiunii de consultare.
- 45.4.** În urma runde de consultare, CNMC elaborează versiunile finale ale fișelor de risc prioritar și a matricei naționale de evaluare a riscurilor.
- 46.1.** Pentru fiecare risc prioritar se elaborează o fișă de risc standardizată care conține cel puțin următoarele elemente:
 - 46.1.1.** codul unic al riscului;
 - 46.1.2.** titlul riscului;
 - 46.1.3.** instituția principală și instituțiile de sprijin;
 - 46.1.4.** indicatori;

46.1.5. starea generală sau scorul final și poziționarea în matricea de impact și probabilitate;

46.1.6. analiza descriptivă a potențialului de risc, a declanșatorilor de risc și a factorilor care determină probabilitatea apariției riscului;

46.1.7. istoricul riscului și tendințele emergente;

46.1.8. scenariul cel mai defavorabil plauzibil;

46.1.9. rezultatul anticipat;

46.1.10. impactul asupra valorilor protejate;

46.1.11. sursele de date și gradul de încredere al acestora.

47. Fișele de risc prioritar se validează de către CNMC și se integrează în Registrul Național al Riscurilor.

48. Orice modificare substanțială se documentează prin notă de actualizare și se validează potrivit aceleiași proceduri.

49. Rezultatele consolidate se includ în Registrul Național al Riscurilor și constituie bază argumentativă pentru planificarea națională în domeniul securității și rezilienței.

50. După finalizarea proceselor de consolidare a fișelor de risc prioritar și a matricei naționale de evaluare a riscurilor, CNMC elaborează Raportul de Evaluare Națională a Riscurilor.

50.1. Raportul de Evaluare Națională de Risc include, cel puțin, următoarele elemente:

50.1.1. un rezumat executiv: descrierea procesului, domeniul de aplicare, principalele constatări și recomandări cu linii de acțiune;

50.1.2. matricea națională de evaluare a riscurilor;

50.1.3. Registrul Național al Riscurilor, care cuprinde lista prioritară a riscurilor, cu includerea impactului general și a probabilității acestora;

50.2. dacă se consideră necesar, incluse ca anexe, fișele de risc consolidate.

50.3. Raportul de Evaluare Națională de Risc este aprobat și semnat de directorul general al CNMC, cu avizul Serviciului Consiliului Național de Securitate.

50.4. După aprobare, versiunea finală a Raportului de Evaluare Națională de Risc este transmisă de către CNMC Consiliului Național de Securitate, Prim-Ministrului și membrilor Guvernului, Președintelui Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova precum și altor instituții și autorități, în conformitate cu analiza de oportunitate realizată la nivelul CNMC, cu aplicarea principiului necesității de a cunoaște și cu aplicarea regimului de confidențialitate corespunzător.

IV. EVALUAREA NAȚIONALĂ DE RISC

51. Evaluarea Națională de Risc reprezintă procesul structurat prin care se determină probabilitatea și impactul fiecărui risc la adresa securității naționale, pe baza criteriilor și unităților de analiză stabilite în cadrul metodologic național și are drept

scop identificarea și ierarhizarea riscurilor prioritare și integrarea lor în Registrul Național al Riscurilor.

51.1. Procesul de evaluare națională a riscurilor se desfășoară etapizat și include următoarele etape:

51.1.1. actualizarea Listei extinse a riscurilor la adresa securității naționale, prin identificarea riscurilor noi, reevaluarea riscurilor existente și excluderea riscurilor care și-au pierdut relevanța;

51.1.2. identificarea și prioritizarea riscurilor care urmează să fie supuse evaluării detaliate, în baza criteriilor stabilite de prezenta metodologie;

51.1.3. elaborarea scenariilor de risc pentru fiecare risc prioritar selectat, inclusiv definirea premiselor, factorilor declanșatori, evoluției probabile și a consecințelor potențiale;

51.1.4. evaluarea detaliată a riscurilor prioritare prin aplicarea instrumentelor și criteriilor metodologice standardizate, inclusiv estimarea probabilității și a impactului;

51.1.5. evaluarea capacităților și capabilităților existente de prevenire, pregătire, răspuns și redresare, precum și identificarea vulnerabilităților și a deficitului de capabilități;

51.1.6. analiza integrată și consolidarea rezultatelor evaluării, inclusiv compararea intersectorială a riscurilor și determinarea profilului național de risc;

51.1.7. elaborarea, validarea și aprobarea Raportului privind Evaluarea Națională a Riscurilor, precum și integrarea concluziilor și recomandărilor acestuia în procesele de planificare strategică, dezvoltare a capabilităților și alocare a resurselor;

51.1.8. actualizarea rezultatelor evaluării în Registrul Național al Riscurilor și monitorizarea implementării recomandărilor formulate.

51.1.9. integrarea și actualizarea rezultatelor în Registrul Național al Riscurilor.

51.2. Evaluarea capacităților și capabilităților reprezintă procesul de analiză a resurselor, mecanismelor și structurilor disponibile pentru prevenirea, pregătirea, răspunsul și recuperarea în raport cu riscurile prioritare evaluate.

51.3. Evaluarea urmărește identificarea lacunelor, vulnerabilităților funcționale și necesităților de consolidare care pot afecta capacitatea autorităților și instituțiilor responsabile de gestionare a riscurilor și a situațiilor de criză.

51.4. Evaluarea poate include analiza: cadrului normativ și instituțional; structurilor și mecanismelor de coordonare; resurselor umane și nivelului de pregătire profesională; resurselor financiare; infrastructurii și echipamentelor disponibile; sistemelor informaționale și de comunicații; nivelului de interoperabilitate; planurilor de continuitate a activității și a operațiunilor; capacităților de intervenție și recuperare.

51.5. Rezultatele evaluării capacităților și capabilităților se reflectă în Raportul ENR și servesc la formularea măsurilor necesare consolidării rezilienței și dezvoltării capabilităților naționale.

52. Registrul Național al Riscurilor constituie sursa principală de referință pentru fundamentarea și actualizarea strategiilor, programelor și a altor documente de politici publice, fără a condiționa elaborarea acestora de periodicitatea exercițiilor de evaluare.

53. CNMC asigură coordonarea metodologică și operațională a întregului proces de evaluare, iar Serviciul CNS acordă sprijin analitic și de validare pentru riscurile care vizează sectoarele de ordine și securitate publică, securitatea statului și apărarea națională.

53.1. Actualizarea Registrului Național al Riscurilor se realizează:

53.1.1. periodic, la fiecare 5 ani, conform ciclului de Evaluare Națională de Risc;

53.1.2. ori de câte ori apar date sau evenimente care modifică semnificativ impactul ori probabilitatea unui risc;

53.1.3. la solicitarea CNS, pe baza unor justificări documentate.

53.2. Actualizarea Registrului Național al Riscurilor implică revizuirea fișelor de risc - simplificate și prioritare, reclasificarea poziționării în matrice și validarea modificărilor de către CNMC.

54. Versiunile publice ale Registrului Național al Riscurilor includ doar informațiile neclasificate și neconfidențiale, agreate potrivit reglementărilor privind protecția informațiilor clasificate.

54.1. Rezultatele Evaluării Naționale de Risc constituie unul dintre instrumentele de fundamentare a proceselor de planificare strategică și a programelor de dezvoltare a capacităților la nivel național și sectorial.

54.2. Concluziile și recomandările formulate în cadrul Evaluării Naționale de Risc pot fi utilizate de autoritățile și instituțiile publice la stabilirea priorităților de investiții, planificarea măsurilor de reducere a riscurilor și dezvoltarea capacităților de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare.

54.3. Rezultatele Evaluării Naționale de Risc contribuie la identificarea necesităților de consolidare instituțională și la orientarea proiectelor și programelor destinate creșterii rezilienței naționale.

54.4. Recomandările formulate în cadrul Evaluării Naționale de Risc pot fi luate în considerare la elaborarea documentelor de politici publice, programelor sectoriale și planurilor de dezvoltare instituțională.

55. Evaluarea riscurilor de dezastre se realizează de către instituția principală desemnată în domeniul protecției civile, cu participarea instituțiilor de sprijin și sub coordonarea metodologică a CNMC.

55.1. Ministerul Afacerilor Interne asigură generalizarea rezultatelor evaluării riscurilor de dezastre și transmiterea acestora către autoritățile și instituțiile naționale sau internaționale competente, în funcție de competențele acestora și de nivelul de clasificare al informațiilor.

55.2. CNMC coordonează procesul de comunicare și diseminare a rezultatelor Evaluării Naționale de Risc, inclusiv a concluziilor și recomandărilor aferente.

55.3. Rezultatele Evaluării Naționale de Risc se comunică și se diseminează autorităților și instituțiilor participante, în conformitate cu competențele acestora și regimul de clasificare a informațiilor.

55.4. În funcție de nivelul de clasificare al informațiilor, poate fi elaborată o versiune publică a Raportului privind Evaluarea Națională de Risc.

55.5. Produsele rezultate din Evaluarea Națională de Risc pot fi utilizate pentru informarea factorilor de decizie și pentru susținerea activităților de consolidare a culturii de securitate și reziliență.

56.1 Cadrul național de management integrat al riscurilor se aplică diferențiat, în funcție de nivelul de competență și responsabilitate, după cum urmează:

56.1.1. național - prin realizarea evaluărilor integrate ale riscurilor cu relevanță pentru întreaga țară, care includ analiza evenimentelor și a factorilor de risc ce se manifestă pe teritoriul Republicii Moldova, în regiunea învecinată sau la nivel global cu impact direct ori indirect asupra valorilor și intereselor naționale. La acest nivel se elaborează Registrul Național al Riscurilor.

56.1.2. sectorial - prin efectuarea evaluărilor specifice riscurilor din domenii de activitate esențiale de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și alte instituții abilitate. Rezultatele acestor evaluări sunt reflectate în registre sectoriale ale riscurilor și în planurile de răspuns specifice fiecărui domeniu, care ulterior sunt integrate în Registrul Național al Riscurilor.

56.1.3. local - prin efectuarea evaluărilor de risc la nivelul unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și al doilea, precum și la nivelul comunităților, cu luarea în considerare a vulnerabilităților locale și a efectelor generate de evenimente de origine externă. La acest nivel se elaborează planuri de management al situațiilor de criză - prevenire, pregătire, răspuns și recuperare adaptate specificului local.

56.2. Aplicarea cadrului național de management al riscurilor se realizează în conformitate cu principiul subsidiarității, potrivit căruia gestionarea riscurilor se efectuează la nivelul cel mai apropiat de sursa acestora, cu sprijinul nivelurilor superioare, și cu principiul proporționalității și în baza căruia resursele și măsurile se alocă în funcție de gravitatea și impactul riscurilor.

56.2.1. Aplicarea cadrului național de management al riscurilor nu afectează mecanismele sectoriale de management al riscurilor prevăzute de legislația specială, acționând în principiul complementarității între cadrul național integrat și mecanismele sectoriale existente.

56.2.2. Instituțiile responsabile de implementarea măsurilor de reducere a riscurilor și consolidare a rezilienței vor identifica necesitățile de resurse și le vor include în procesele de planificare strategică și bugetară, conform competențelor și procedurilor stabilite de legislația națională

56.3. Rezultatele evaluărilor de risc realizate la nivel sectorial și local se integrează în evaluarea națională, iar Registrul Național al Riscurilor constituie documentul unic de referință pentru planificarea și coordonarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare la nivelul Republicii Moldova.

56.4.1. Rezultatele evaluărilor naționale, sectoriale, regionale și locale ale riscurilor se integrează în documentele de planificare strategică din domeniile securității naționale, sub următoarele forme:

56.4.1. analize tematice și transversale (inclusiv interdependențe și analize cauză-efect);

56.4.2. analize prospective, scenarii și previziuni pe orizonturi de timp mediu și lung;

56.4.3. direcții de acțiune, obiective strategice și ținte de capacități;

56.4.4. programe și proiecte prioritare de reducere a riscurilor, de pregătire și de recuperare;

56.4.5. planuri de implementare etapizate, cu repere, termene și responsabili;

56.4.6. propuneri de perfecționare a cadrului normativ și de standardizare;

56.4.7. seturi de indicatori de rezultat și de risc, utilizați pentru monitorizare și evaluare.

56.5. Instituțiile și autoritățile publice asigură integrarea rezultatelor evaluărilor de risc în propriile strategii, programe și planuri de sector, precum și compatibilitatea acestora cu documentele naționale coordonate de CNMC.

56.6. Integrarea evaluărilor regionale și locale în procesul național de gestionare a riscurilor se realizează prin:

56.6.1. colectarea și transmiterea, la solicitare sau din oficiu, a analizelor relevante către instituțiile naționale competente, ca ulterior acestea să le comunice integrat CNMC sau direct către CNMC;

56.6.2. sprijinirea procesului de analiză și evaluare desfășurat de autoritățile competente, prin furnizarea de informații și participarea la rețelele de coordonare teritorială;

56.6.3. desemnarea punctelor de contact pentru interacțiunea cu CNMC și cu structurile teritoriale ale autorităților centrale;

56.6.4. contractarea, după caz, a serviciilor de evaluare a riscurilor de dezastre sau de alte pericole de la organizații din sectorul privat, societatea civilă, instituții de cercetare sau specialiști în domeniul protecției civile sau al managementului riscurilor și crizelor.

56.7. Rezultatele evaluărilor de risc ale operatorilor infrastructurilor critice naționale se transmit autorităților competente de sector, care le integrează în evaluările sectoriale. Evaluările sectoriale consolidate sunt transmise CNMC pentru integrare în Registrul Național al Riscurilor, în conformitate cu mecanismele de coordonare instituțională stabilite de legislație.

56.8. Operatorii economici care gestionează infrastructură critică națională asigură resurse proporționale cu riscurile gestionate și cu rolul lor în continuitatea serviciilor.

56.9. Rezultatele evaluărilor de risc integrate fundamentează prioritizarea investițiilor și programarea multianuală a resurselor în domeniile prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, cu utilizarea principiului indicatorilor de avertizare timpurie și a criteriilor de prioritizare a riscurilor. De asemenea, se instituie un mecanism de revizuire periodică și testare a cadrului național de gestionare a riscurilor, inclusiv prin teste de stres, scenarii și simulări.

57.1. Procesul de gestionare a riscurilor are drept scop prevenirea, reducerea ori eliminarea consecințelor acestora, precum și recuperarea după impactul produs asupra valorilor și intereselor naționale, exprimate prin:

57.1.1. viața, sănătatea, siguranța și bunăstarea cetățenilor, inclusiv dimensiunea psihologică și socială, precum și consecințele ce pot rezulta în caz de evacuare sau dislocare a populației;

57.1.2. continuitatea funcționării instituțiilor publice și a guvernării, precum și furnizarea neîntreruptă a serviciilor esențiale pentru populație, economie și infrastructuri critice, inclusiv în domeniile sănătate, hrană, apă, educație, energie, transport, comunicații, economie;

57.1.3. economia națională, stabilitatea macroeconomică, securitatea economică și dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova;

57.1.4. mediul și resursele naturale, menținerea echilibrului ecologic, protecția biodiversității și capacitatea de adaptare la schimbările climatice;

57.1.5. ordinea constituțională, siguranța publică, precum și coeziunea socială;

57.1.6. integritatea teritorială, suveranitatea și independența țării, securitatea spațiului informațional și digital, precum și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor;

57.1.7. identitatea națională, patrimoniul cultural și valorile fundamentale ale Republicii Moldova;

57.1.8. reputația și credibilitatea Republicii Moldova, capacitatea instituțională și de guvernare, precum și nivelul de încredere al populației în instituțiile statului, atât la nivel național, cât și internațional.

57.2. Valorile și interesele naționale prevăzute la pct. 57.1 fac parte din baza metodologică pentru elaborarea și actualizarea Registrului Național al Riscurilor, precum și pentru planificarea și implementarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare.

58.1. Gestionarea sau managementul riscurilor include:

58.1.1. elaborarea și actualizarea planurilor de contingență, de management al situațiilor de criză, de continuitate a activităților guvernamentale și sectoriale, precum și de prevenire și pregătire;

58.1.2. constituirea și menținerea capabilităților și funcțiilor instituționale, a rezervelor strategice și a mecanismelor de siguranță și protecție a populației;

58.1.3. pregătirea și instruirea personalului, organizarea exercițiilor și testarea planurilor în mod periodic;

58.1.4. dezvoltarea mecanismelor de comunicare a riscurilor și de informare publică adecvată.

58.2. Răspunsul în cazul manifestării efectelor riscurilor constă în:

58.2.1. activarea planurilor și a structurilor de coordonare în situații de criză;

58.2.2. conducerea operațională și tactică a acțiunilor de diminuare și lichidare a consecințelor manifestării riscurilor;

58.2.3. asigurarea fluxului informațional și a comunicării publice;

58.2.4. actualizarea operativă a fișelor de risc și a Registrului Național de Riscuri în funcție de evoluția manifestării riscurilor.

58.3. Recuperarea după manifestarea efectelor riscurilor presupune:

58.3.1. restabilirea funcționării normale a infrastructurilor și serviciilor esențiale;

58.3.2. evaluarea post-eveniment a acțiunilor întreprinse și integrarea lecțiilor învățate în ciclul de gestionare a riscurilor;

58.3.3. actualizarea legislației, planurilor, metodologiei, politicilor și a altor documente de planificare în vederea consolidării rezilienței naționale.

58.4. Monitorizarea și revizuirea se realizează prin:

58.4.1. supravegherea continuă a riscurilor și actualizarea datelor;

58.4.2. revizuirea periodică a evaluărilor, scenariilor și planurilor;

58.4.3. audituri și evaluări independente privind eficiența gestionării riscurilor.

58.5. Comunicarea și consultarea, care se desfășoară pe tot parcursul procesului, presupune:

58.5.1. schimbul de informații între autorități, instituții și parteneri relevanți, cu un mecanism detaliat de schimb interinstituțional, incluzând delimitarea fluxurilor informaționale și cerințele de confidențialitate și protecție a datelor sensibile;

58.5.2. informarea transparentă a populației și a mediului de afaceri;

58.5.3. consultarea părților interesate în elaborarea și actualizarea evaluărilor și planurilor.

59. CNMC elaborează și transmite instituțiilor și autorităților publice instrucțiuni suplimentare privind aplicarea prezentei Metodologie, asigurând coroborarea cu prevederile art. 1 din Legea nr. 209/2018 privind Comitetul Național de Stabilitate Financiară, în contextul riscurilor macroprudențiale și sistemice.

59.1. Matricele de evaluare, criteriile de apreciere, metodologiile de scoring, modelele de fișe de risc și instrucțiunile tehnice de aplicare a prezentei Metodologii se aprobă ca anexe sau documente metodologice de suport elaborate de CNMC.

59.2. Anexele metodologice constituie parte integrantă a sistemului național de evaluare a riscurilor și asigură aplicarea uniformă a prevederilor prezentei Metodologii.